

nomorui son 10 myngs.

Buryad-Mongoloi
YNEEN

BK(b) P-in Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-al
yderbyriin gazeeta

Nr 14 (2349)
1938 onoi
JANVAARIIN
17
PONIDELNIG
14-xi zilee garna
ULAAN-UDE goorod,
BMASSR

SSR SOJUZAI VERXOOVNO SOVEEDAI NEGEDEGEER SEESI

Soveed parlaamentiin sag yrgelziin komiisanuud

SSSR-ei Verxoovno Soveedai laatanuud—Sojuzai Soveedai Nacionaalnostinuudai Soed bolbol sag yrgelze xye komiisanuud: zakonodaan hanamzalguudai kasanuudil, blydzeedne kasanuudil, gadaadiin xereydil erxlxe komiisanuudil ngaba. Ede komiisanuudil bolgohon jabadal xadaa altar politikor udxasanartal na. Ene hungalga bolbol or palataanuudai jixe poliin debzelteer yngergeddeeb a ba xaluun yge xelgeldeer ydesegdehen baixanb xaltai biše. Verxoovno Sodei bolşevig negedel, soillzial xerege terseel be-ygenxein e ne xydelmeride daxin yzegdehen baina.

Socialisgyrende zakoont ba koonto johi ali turaa jixe rašanartaido tolodog baib zakoontaa telba hanamzalguudai komiisanuudai galta xaruulba. SSSR-ei instituutin projeekti tuxal hen doklaad soogoo nyixer alin 32-dxi statjaagal aitar jixe udxasanartal baixili ūxalašalan temdeglehen daga tere statjaant: Zakoontaa telba zasag bolli magta SSSR-ei Verxoovno Sodeooy bejelyylegdedeg dx "gene.

Jamar-negen gansa oorgon konodaateliiv erxlkxegi, rin xeden olon oorgonuud konodaateliiv erxldeg lshon baidali oodoos esete xeregti. Tilme idal bolbol zakoontaa talaan balxa johotol prilnclbe riedeg baina. Zakoontuu stabilluna bolxon xadaa dene mynee xezeneixihees kala xeregti baina. SSSR tor zakoontaa zasag bolli magta gansasan oorgor, SSSR-ei Verxoovno Sodeooy bejelyylegdede johi—"geze nyixer Stalini xeleen.

Zakoontaa hanamzalguudai komiisanuud bolbol xer Stalinali xytelberi dorooy gyrenei yndehen zakoont SSSR-ei Stalini Konstituutio dedxen, tere tyxete konsa mete, zakoontuudil be-dxe talaar erxl xobraz see xaruulxa johotol.

Keden fasiis gyrenyydte za- gen olgoso bolbol ygei ligdohon ba "demokratis" se eehedligee nereldeg bi-gyrenyydte parlaamentudai zakoontaa xydelri bolbol zasag tyges pre-entyydeer gy ministrdei kabineeduudar xereg eree zogsoogdohn saaxu han, ene yjede zakoontaa tviin gansasan istočni SSSR-ei Verxoovno Sodei mederen jabadal Kon- uucatal byrin zyblerylen elyylegdeze baina. Gansa- xydelmeriin ba tariaasa- gyrengde bodooto zakoonto badaran, bodooto erxeixa sisteeme bli. Gansaxan cialis gyren bolbol eerin- ne ygei grazdaanuudil za- ponii gynzegigeer xydel- leg bolgozo xymyzyyldeg una.

Sojuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai yzdeedne komiisanuud bolli myn dutuugyi ūxala ud- şanartai baina. Blydzeed bol-Soveed oronoi byxil axuin, kyltyyri, oboroon- azabaldil ba xydel- i tolorxol xaruulxa zyil yn. Ene bolbol aradai rta baigaa kontrool xexe xy- zebsge myn. Derzaavno en bolxo, soweet parlaament bol byxil doxooduud ba gashaanuudil ūlgaza bai- bolno. Verxoovno Soveed batalagdahan, blydzeed bol-een Soveed gyrenei kala zakoont baixi.

blydzeedne komiisanuudli bil bolgohon jabadal xadaa, Verxoovno Soveed bolbol narin nigtaa ba zasaglal ezen bolxo bahl, Verxoovno Soveed bolbol oronolgo azaxulda neges tyxerig demil halgaxagyl ba manai oboroonili sangadalgada, manai kyltyyri bykezzy- lelgede zeeri gargaahaa gamnarayl bahl gerseline.

Byxli kapitalis oronuudta parlaamentnuud bolbol xereg deere blydzeedne kontroolshoo zailulagdahan, ba delxein dal-

Gansaxan le xydelmeriin ba tariaasanl socialis gyrend paarti, praviltebstvo ba arad, byxli dotoodin ba ga- daadingaa politikido negeden- xei bahl. Gansaxan le SSSR-te byxli asuudalnuud tuxal, te- deni dunda myn gadaadiin politikilin asuudalnuud tuxal aradai tyleelgete ba Aradai Komisariaaduudal dunda sug

xamtin xydelmeri baibza bolxo. Oronolgo derzaavna ezen bolxo Verxoovno Soveed bolbol nyixer Stalinali xatuu tymer garaara tabihan eb naramdalai ba oboroonili xargui gaaran, gadaadilin politikili xytelen jabaxa baina. Manai aldarka Ulaan Aarmi, ba kapitalis xyrielelger manai orondo elbgeegdehen ba saasadaasj elbgeegdeher hedgede sploon — diversaantnuudal, trocko—byxaantana buzar bulainuudat tymer temeselid, manai dotodo xeregel Arko- maanidinxidsj Verxoovno Soveedta xysen tyges inaglangi tyseglegle oloxo baina.

Nyleelxexa xereg byttxe sa- dabariaat tyges Sojuzai Soveed na Nacionaalnostinuudai So- veed bolbol ylyy dutu yge ygel-

geer, byryzaazna parlaamentuudaa gardag jyrin ūsalig

sašaldaagyiger sag yrgelzin komiisanl hungalta yngregebe.

Ene bolbol xoohon xereledee- te parlaament biše, xarin yne- xeer xydelmerilze baigaa xy- delmerilsej organuud bolno. Manai soveedai ynen baidal deere parlaamentda komiislin tyrliseje xebal jahal jahogiy. Usaran xadaa, byryzaazna gyrenyydeer komiisanuud ualdabari bagat parlaamentuudhaa esergyy kreposti ologodog baixadan, manai orondo kapitasalnuud ba po- mesečiugud ogto ygei.

Sag yrgelzin komiisa ba- guulalgaaraa Verxoovno Soveed bolbol eerlingee yder yyrilin gyrenei praktisi azal jaibulaiglingaa exi tabiba. Byxli oromnal eehedlingee deputaadiudat, araduudal zol argalal tylee, manai Eke oronoi ryse ba aldar soltin ty- lee tedeni xydelmeride am- alta olgovii xysened. SSSR-ei Oronoinoi azabaldala suxa- la asuudalnuudil beledxext xereg, Stalinali so- raatuulgiud, Soveed oronoi x- sine llaltada osozo jabana. (Praavidin tyryy bišeg. Tel- legraafaa abtaba).

Ispaanidaxi froontnuud deere, ZURAG DEERE:
Respyybilken seregyydeer ezelegdehen Teryeels
goorod. (Sojuuzfoto).

SSR-ei Verxoovno Soveedai negede- geer Seesiiin zasedaani tuxai

Janvaariin 17-noi yderei 2 çasta Sojuzai Soveedai zasedaantiin Kreemli sooxizal so Sojuzai Soveedba Nacionaalnostinuudai Soveedai negedemel zasedaani bolxo baina.

Informacioonno medeesel

Sojuzai Soveedai 1938 onoi janvaariin 14-nei yderei zasedaani tuxai

Janvaariin 14-nei yderei 11 çasta Sojuzai Soveedai, Kreemli sooxi zasedaantiin 14-nei yderei 2 çasta Sojuzai Soveedai gurbadaxi zasedaani bolzo yngrebe.

Sojuzai Soveedai tyryylegse deputaad A. A. Andreejev zasedaantiin xytelbe.

Sojuzai Soveed bolbol, Sojuzai soveedai deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal Sojuzai Soveed Mandaadna Komisilin tyryylegse, deputaad nyixer A. S. Šerbakov goggis ūlgaza tuxal Sojuzai Soveedai gurbadaxi zasedaani bolzo yngrebe.

Sojuzai Soveedta hungaxa hungaltin hingaxadaa, Konstituucil ba hungaltin dyrimli ebdebe gehen gomodol ba medyylge hunguuliin oökruguudtasj, myn hunguuliin cen- traalna komisadasj ygei baina.

Deere xelgdehenei yndheer Sojuzai Soveed Mandaadna Komisila bolbol, hunguuliin Centralna komisada registracalagda- han, spilsekens "Izvestija" gazetilin 1937 onoi dekaabrilin 15-nai yderei 291 noomerto tolllogdohon, Sojuzai Soveedai byxli deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal.

Sojuzai Soveed bolbol deputaad A. A. Balkov goggis ūlgaza tuxal.

Sojuzai Soveed bolbol Mandaadna Komisilin doklaadil sonosozo togtooxons:

1. Byxli 569 hunguuliin oökruguud soo- hungagdahan ba Verxoovno Soveedta hun- gaxa hunguuliin Centralna komisada re- gistraacalagdahan Sojuzai Soveedai deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal.

2. SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hunguuliin centralna komisilin xydelmerili dyryrehen deere tooloxo.

Mandaadna Komisilin doklaad tuxai tog- tool abhanai hyyleer Sojuzai Soveedai gur- badaxi zasedaani xaagdaba.

Sojuzai Soveedta hungaxa hungaltin hingaxadaa, Konstituucil ba hungaltin dyrimli ebdebe gehen gomodol ba medyylge hunguuliin oökruguudtasj, myn hunguuliin centralna komisadasj ygei baina.

Deere xelgdehenei yndheer Nacionaal- nostinuudai Soveed Mandaadna Komisila bolbol, hunguuliin centralna komisada registracalagdahan, spilsekens "Izvestija" gazetilin 1937 onoi dekaabrilin 15-nai yderei 291 noomerto tolllogdohon, Nacionaalnostinuudai Soveedai byxli deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal.

Nacionaalnostinuudai Soveedta hungaxa hungaltin hingaxadaa, Konstituucil ba hungaltin dyrimli ebdebe gehen gomodol ba medyylge hunguuliin oökruguudtasj, myn hunguuliin centralna komisadasj ygei baina.

Deere xelgdehenei yndheer Nacionaal- nostinuudai Soveed Mandaadna Komisila bolbol, hunguuliin centralna komisada registracalagdahan, spilsekens "Izvestija" gazetilin 1937 onoi dekaabrilin 15-nai yderei 291 noomerto tolllogdohon, Nacionaalnostinuudai Soveedai byxli deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal.

Nacionaalnostinuudai Soveed bolbol deputaad V. J. Silmočkin gegsli ūlgaza tuxal.

Nacionaalnostinuudai Soveed bolbol Mandaadna Komisilin doklaadil sonosozo togtooxons:

1. Byxli 574 hunguuliin oökruguud soo- hungagdahan ba Verxoovno Soveedta hun- gaxa hunguuliin centralna komisada re- gistraacalagdahan, spilsekens "Izvestija" gazetilin 1937 onoi dekaabrilin 15-nai yderei 291 noomerto tolllogdohon, Nacionaalnostinuudai Soveedai byxli deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal.

Nacionaalnostinuudai Soveed bolbol deputaad V. J. Silmočkin gegsli ūlgaza tuxal.

Nacionaalnostinuudai Soveed bolbol Mandaadna Komisilin doklaadil sonosozo togtooxons:

1. Byxli 574 hunguuliin oökruguud soo- hungagdahan ba Verxoovno Soveedta hun- gaxa hunguuliin centralna komisada re- gistraacalagdahan, spilsekens "Izvestija" gazetilin 1937 onoi dekaabrilin 15-nai yderei 291 noomerto tolllogdohon, Nacionaalnostinuudai Soveedai byxli deputaaduudai tyleelgii ūlgaza tuxal.

2. SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hunguuliin Centralna Komisilin xydelmerili dyryrehen deere tooloxo.

Mandaadna Komisilin doklaad tuxai tog- tool abhanai hyyleer, Nacionaalnostinuudai Soveedai xojordoxi zasedaani xaagdaba.

SOVEED PARLAAMENTIIN NIUR

SOJUZAI SOVEEDAI SEESIIIN JANVAARIIN 14-nei YDEREI ZASEDAANII TEMDEGEL

Ygleenei 11 çasta. Depu- taaduud eehedlingee huuri- nuudtu huunad. Tyryylegse A. A. Andreejev Sojuzai Soveedai Seesiiin gurbadaga zaseda-

nill neebe.

Praviltebstvenno loozonuud- ta—nyxel Moolotov, Kalinin, Vorosilov, Kaganovič, Mikojan, Kosior, Cyybars Zda- nov, Jezoov, Litvinov, Kry- soov, Švernik, Petrovski ba busad.

—Hungaltanuudii kasiiro- valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy, enen singi, myn Sojuzai Soveedta deputaaduudai hungaraa hungaltanuudii hezeglekeer jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

Sojuzai Soveedai Mandaadna Komisilin tyryylegse depu- taad nyixer A. S. Šerbakov.

—Taban zuun zaran jyhen hunguuliin ūlgaza tuxal Sojuzai Soveedta deputaaduudai hungaraa hungaltanuudii delxi deere balgaagy, jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

valxa jamar ūsaligluuud jamar negen oökrug deere balgaagy.

—Hungaltanuudii kasiiro-

SSR SOJUZAI VERXOOVNO SOVEEDAI NEGEDEGEER SEESI

Sojuzai Soveedai 1938 onoi janvaariin 14-nei zasedaani deere Sojuzai Soveedai Mandaadna Komisiin tyrylegse deputaad A. S. Serbakoovai xelheen doklaad

(Yrgelzelel)

Sojuzai Soveedai emegtei deputaaduudai dundahaa manai aldarka staxaanovtan—emegtei xydelmerisedi, deputaad Matrioona Kyzminliqna Simonzeenko metil, azalaigaa teeknikii sudalhan ba socialis azaali zisejin xaruulagsadil olxo baikat. Emegtei deputaaduudai dundahaa Praskovnya Ivaanovna Kovardaak metil byxil oron dotoroo suatal bolhon emegtei kolxoognigil olxo bairat. Tedenerdi dundahaa partijna ba soveedai jixeseg xydelmerlesedi, azaxuunidil, soveed intelligenciin tylelegse-dil olxo baikat.

Sojuzai Soveedai deputaaduudai dunda deede ba xysed bisde deede erdemteiyyid—110 xyn; dunda ba xysed bisde dun-de de demteiyyid—168 xyn. Tiime bolxodo Sojuzai Soveedai deputaaduudai xaxadiin deede ba dunda erdemtei baiba geese.

Sojuzai Soveedai deputaaduudai nahanuudan ilme baina: xorin nahan xyrter 5 xyn, 21-hee 25 nahan xyrter—34 xyn, 21-hee 30 nahan xyrter—73 xyn, 21-hee 35 nahan xyrter—134 xyn, 26-hee 40 nahan xyrter—140 xyn, 21-hee deese—183 xyn.

Deputaaduudai jixeseg xubin dyse nahanhaa deese bese geze ede toonuud xaruu-nana. Sojuzai Soveedai deputaaduudai xarakteristikil xeleze axaygxin tul ba xadaa yosee yndejor faaktnuudil temdeglexe juuzal bolnob.

Tyryysilin faakt. Soveed arad bolbol dekaabriin 12 to Sojuzai Soveeda DXAK-al byleg ydelmerlegsedil hungalhain. (Suujama aplodismeentnuud) Soveed arad bolbol negeere, arad daisaduudil, uzai predaateluudil—japon germaanili faislizmai troockoxa-riantai xylehensedit elliyen butasoxixin talar maai karaatelbaa oorgenuudai abuulgii daxin daxin haisaa-baina (Byxli zaalai suuama aplodismeentnuud, hu-nuudhaa abiaanuud: „nyxer EtOOV mandag!“).

Xofordxi faakt. Dekaabriin 12 to arad bolbol xysen tyges, radaar inaglamal Ulaan Aar-mii bil bolgodoxo zoriuulag-han. paartii be pravilteist-in politikit dyren haisaa-bain. (Nerjeme aplodis-meentnuud). Huirinuudhaa abiaan: „Nyxer Staalini mandag! Uraa! Nerjeme aplodis-meentnuud. Abiaanuud: „Uraa“ aplodismeentnuud).

Nyxed deputaaduud. Sojuzai Soveedai Mandaadna Komisiin xydelmerlegsedil Sojuzai Soveedai deputaaduudai tyleleggi salgaad dooro dursagdahan togtoomo abanaa, tanal yzemede gexede: Ulaan Aarmidaa-zaargyi inaglanjibdi, Ulaan Aarmili enenee urigashii byzyylhen ba saasdaasjil byxe-jyke bainabd, jyb gexede, san Aarmi xadaa manai amai azali saxiza, manai xlyvdei saxiul deere baina. Suuama uadaan aplodismeentnuud).

Nyxed deputaaduud, SSSR XI jirem dyrben milioon zuun taaduudan najman mingan zuun bolbol bin jyhen hungagsadhaa doklaad. Verxoovno Soveeda putaaduudil hungaldaa 113153 xynnyd xabaadaa gexe, ali ene bolbol hungagsad 96,8 procent bolno. Byxli ngyuliiin oorkruugud sojuzai Soveeda hungaxa hungalhain yje soot komisist-ed ba partijna bisenyddel yje kandidaaduudil tyle-

1. Sojuzai Soveeda deputaaduudil hungalga bolbol byxli taban zuun zaran jyhen hunguliiin oorkruugud sojuzai Soveeda deputaaduudil burgaxadaa, Konstituci ba hungalhain dyrimi ebdege gehen gomodol ba medylge hunguliiin oorkruugutash, myn hunguliiin Centraalna komissadji ygel baina.

Deere xelgehenei yndehere Sojuzai Soveedai Mandaadna Komisa bolbol, hunguliiin Centraalna komissa da registaacalagdahan, spisekenei „Izvestijaa“ gazetiin 1937 onoi dekaabriin 15-nai yderei 291 noomerto tolilogdohon, Sojuzai Soveedai byxli deputaaduudai tyleleggi yzb geze mederbe. (Nerjeme aplodismeentnuud).

De toonuud xadaa, komi-stuud ba partijna bisen-yei bloogoi, soveed zasa-zilnyydei, xydelmeris-terei 291 noomerto tolilogdohon, Sojuzai Soveedai byxli deputaaduudai tyleleggi yzb geze mederbe. (Nerjeme aplodismeentnuud).

Nacionaalmostinuudai Soveedai 1938 onoi janvaariin 14-nei yderei zasedaani

Nacionaalmostinuudai Soveedai Mandaadna Komisiin tyrylegse S. Nypelisovali xelheen doklaad

Nyxeddyd, Nacionaalmostinuudai Soveedai deputaaduudil Nacionaalmostinuudai Soveedai Mandaadna komissa bolbol Nacionaalmostinuudai Soveedai hungagdahan deputaaduudil tyleleggi SSSR-ei Konstituci tabidaxi statyaagai yndehene deere salgahan, ba eeriinggi doklaadil Nacionaalmostinuudai Soveedai Seesiin batalalgadatibhan baina.

Oron soo Nacionaalmostinuudai Soveedta hungaxa hanttiin talar 574 hunguliiin oorkruugud baigulagdahan baina. Ede hunguliiin oorkruugud soot komunistnuudil partijna bisenyddel bloogoi kandidaaduudil registraacalag-dahan baina.

Komunistnuudil partijna bisenyddel 574 kandidaaduudil bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalmostinuudai Soveedta hungagdahan baigaa (Nerjeme aplodismeentnuud).

Nyxed deputaaduud, byxli hungagsadta, ergetei ba emegtei xydelmerisedit, ergetei ba emegtei tarisaadta, Ulaan Aarmida, soveed intelligeence de Byxesozuuzna komunis (bolxeviguidal) partiiin Centralna Komiteedal xandalan xandalga soo iigeze xelgehene baina: „Bolxeviguidal partii bolbol hungaldaa par-tijna bisde xydelmerisen, tarisaan, albaxaagasad inteli-geencetil bloog, sojuz baigulgarxa baina. Hunguliiin oorkruugudta registaacalagdahan Verxoovno Soveedai deputaaduudil kandidaaduudil bolbol—komunistnuudil xadaa, partijna bisenyddel xadaa,—zavooduud deerei xydelmerisen ba albaxaagasadai bygduin suglaanuuda, seregei caastinuudai Ulaan Aarmi-ksidai suglaanuuda, selouudtuu bolon kolxoznigund ba ymsin azaltanai suglaanuuda — komunistnuudil ba partijna bisenyddel hun-guliiin sojuzai yndehene deerei tabigdaza oruulagdahan baina. Ene kandidaturuud bolbol hunguliiin oorkruugud ba ugaastoguudaar bolhon azalshanai oton tooto mittingydeer nege hanalaar dem-zedgen haixsaagdahan baina.

... 1937 onoi dekaabriin 12-oi yder bolbol Leenin—Staalini ilaltata tugil toiron SSSR-ei byxli araduudil azalshanai ne-gedexe aguu jixe hain yder boolo (Nerjeme aplodis-meentnuud), aviaanuud: Maail Staalini mandatugal, „Uraa“.

Soveed arad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalmostinuudai Soveedta egeel edenili elgee:

Orosuud—146.
Ukrainiinixid—34.
Belorysyid—15.
Azerbaidjanuud—34.
Gryzlinyyd—33.
Armaanuud—30.
Tyrkmenyyd—17.
Yzbeegyyd—26.
Tadzhiguud—16.
Kazaxanuud—24.
Kirgizyyd—17.
Tataarnuud—15.
Jevreinyyd—15.
Neemcenyd—9.
Kalmiguyd—9.
Osettinyyd—9.
Ydmurrytenyyd—7.
Komilnuud—8.
Buriaaduud—8.
Mariicanuud—6.
Baskirnuud—6.
Jakuuduud—6.
Geceeneyyd—5.
Morodovciayyd—5.
Cerkeesyyd—5.
Kabardiuud—4.
Cyyasianuud—4.
Neemcenyd—4.
Moldovaanuud—5.
Karakalpaaguu—4.
Abxaazcanuud—5.
Kareeliuud—4.....

Edeenehe gadana, oiroduud, karaceinuud, bolkaaruud, ky-nigyyd, ingisynyyd, evenke-nyyd, xakaasanuud, tatanuud, qexinyyd, kyrilnyyd, nogai-cause, avaaruud, laakanuud, lezilnyyd, latiisanuud, veepse-nyyd, bolgaaruud, adzaaruud, tyzeemne jevreinyyd, iraancanuud ba bised Nacionaalmostinuudil oruulagdahan baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalmostinuudil Soveedai deputaaduudil sostaava ramta 54 jabatan oron baina Nyxer Staalini xydelmerisedit, abiaanuud eldeb Nacionaalmostinuudil deere garna. Bygede bodono, byxli zaalai nerjeme aplodismeentnuud).

Nacionaalmostinuudai Soveedai deputaaduudil sozialnaa sostaav iimeyy baina: xydelmerisen—218, tedeen soohoo gyrenei ba nitiin udaridaxi xydelmeride xydelmerilegged—152, tarisaan—200, enee soohoo gyrenei ba nitiin udaridaxi xydelmeride xydelmerilegged—100, albaxaagasad ba Inteligencenyyd—156 baina.

Nacionaalmostinuudai Soveedai deputaaduudil gurbanaaln nege xubi partijna bisenyddel. Gyrenei zasagal deede oor-gondo eehediin deputaaduudil elgeedee, soveed arad bolbol bidende, eehedinge hun-gamalnuudta deede jixe nai-dulga yzyylhen baina. Zygeer bidener bolbol depu-taaduudil ujalga—ene xadaa-erilengi aradta, Leenin—Staalini xelge xydelmerilke jabadal geese geze xezeedes martaxagyl johotoibdi. (Nerjeme aplodismeentnuud). Deputaaduud bygede xyl deeree bodono. Abiaanuud: „Verxoovno Soveedai tyryysin deputaad nyxer Staalini mandatugal“

Nyxed deputaaduud, aguu jixe Soveed Sojuzai gyrenei baigualtiin asuudalnuudit siidkexi jabadal Verxoovno Soveedai—manai oroni zasa-gai deede oorgonoi urda baina.

Gyrenei zasagal deede oor-gondo eehediin deputaaduudil elgeedee, soveed arad bolbol bidende, eehedinge hun-gamalnuudta deede jixe nai-dulga yzyylhen baina. Zygeer bidener bolbol depu-taaduudil ujalga—ene xadaa-erilengi aradta, Leenin—Staalini xelge xydelmerilke jabadal geese geze xezeedes martaxagyl johotoibdi. (Nerjeme aplodismeentnuud). Deputaaduud bygede xyl deeree bodono Abiaanuud duuldana: „Bulad Arkoom nyxer Jezoov mandatugal. Uraa“, „Soveed Sojuzai Maarsal nyxer Vorosilov mandatugal“

„Deputaaduud bolbol, bi xadaa-adal tunamarsha geeseb, Verxoovno Soveedta elsgedemel geeseb geze medexejohotoi ba arad terende jyyn geze za-xaab, tere lliniee erilengi jubuulka johotoi—geze Staalini xelge hen. Bidener, aguu jixe soveed aradai bidende yzyylhen xyndeer omoguud, deputaaduud bolbol nyxer Staalini ene galxamsag ygil keze byxenee hanaxa johotoibdi (nerjeme aplodismeentnuud). Bygede bodono, ee-riingee hungagsadal naidabili erilengi tylee temeselde tulagdahan manai ugaa jixe am-zaltanuud tuxal xelene.

16 emegtei xydelmerisen, 40 emegtei kolxozniguid, Soveed Inteligencenyyd 21 exenernyyd deputaaduud bolbol hungagdahan. Azaxuin xydelmerileggede duudahaa deputaaduud bolhoo exenernyyd—23 proc., myn nitiin organizaacanuudai xydelmerilegged—23 proc.

Nacionaalmostinuudai Soveedai deputaaduudil gurbanaaln xubi partijna bisenyddel.

Nyxeddyd. Nacionaalmostinuudai Soveedai deputaaduud, 1938 onoi janvaariin 12 to taanaraar hungagdahan, Nacionaalmostinuudai Soveedai Mandaadna Komisa bolbol 574 hunguliiin oorkruugud dee-

(Yrgelzelel dyrbedexi minurta).

SSR SOJUZAI VERXOOVNO SOVEEDAI NEGEDEGEER SEESI

Nacionaalsostinuudai Soveedai 1938 onoi janvaariiin 14-nei yderei zasedaani

Nacionaalsostinuudai Soveedai Seeslin 1938 onoi janvaariiin 14-nei yderel zasedaani deere
Nacionaalsostinuudai Soveedai Mandaadna Komisiin tyryylegse S. Nyrpeilisoval xelehen doklaad

Yrgelzelel

re Nacionaalsostinuudai Soveedai deputaauduudai tyleelgii salgahanal rezylytaaduudai tuxai eeringe dooro zaagdashan duraxalnuudai Nacionaalsostinuudai Soveedai Seeslin batalalgada tabina.

Nacionaalsostinuudai Soveedta hungaxa hungaltin Centraalsna hunguullin komisiin ygehem hunguullin byxii dokymeentnuud ba materialnuudil deputaad byrydens tus tustan salgaza yzeed, Nacionaalsostinuudai Soveedai Mandaadna Komisiin togtooxon.

1. Nacionaalsostinuudai Soveedai deputaauduudai hungalta xadea byxii 574 hunguullin oorkuguudaara SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta turai dyrim ba SSSR ei Konstituucafai xysed

**Sojuuzai Soveedai zasedaani deere
deputaad A. A. Vaikoovai
xelehen yge**

Nyzed deputaauduud. Mandaadna Komisiin doklaad bolbol Soveed Socialis Respyblikenyel Sojuuzai Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltin rezylytaaduudai esesel dynyydil garga. Ene bolbol manai aguu jixe Exe oronoi azalshadai socialis baigualtada tullahan gaixamsg sine ilaltanuudil temdeglene.

Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta bolbol hunguullin kampaanili xaanas ba xeees ysee baigayi kartilli, eerungee masstaavaar, aktivnostoor yzegdesyil, manai Sojuuzai arad zonoi xaruulhan entyzaamlii ba negen hanalli byxii delkeide xaruulaa.

Hungaltin kampaanili yngexi jabadalli xyngei ba prosto xereg geze bodoo haa buruu bolxo baina. Ene bolbol ton jire xydelmeritii emxidil eridgexe sinb ba jixe, sloozno xereg baishan baina.

Dyrben harin bolzor soob byxii ene ton jixi xydelmerili dyrygexe xeregtei xaruulaa. Ene xydelmerili gaixamsg amzaltataigaar dyryggeze, manai oronoi politikun talaar urgahalli ba byxehenehli byxii delkeide todoor xaruulhan baina.

Hunguullin spilsekte oruu-lagdahan, hungagsadai gai xamsg olon tooji, jiren dyrben milloohnoo ylyyteli xynyndili egeel tyrynde xaruulha sushala. Eneetel adali jyym neges gyrende xeees baigayi. Hunguullin spilsekte oruu-lagdahan hungagsadai toonho bungalti deere, 1937 onoi dekaabriiin 12-to 96 procentheo deese jirehenili xadaa ysee gaixamsgat baina, kapitalis oronuudai parlaamentsk hungaltanuudta ilme yzegdel byris xabaadaas-gyi baina.

Komuniistnuudai ba partijna bişenyyel blogoor Verxoovno Soveedai deputaauduudai tabigdahan kandidaaduudai tylee hungagsadai eehedilgee duugii negen hanalaar ygehemlii xadaa SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungalta egeel gaixamsgat baina.

Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltin ilmenyyd rezylytaaduudai boibol negen zoril godo ermeli, negen hanal-taigaar, medereltgeer xazuun-gaa manai Sojuuzai byxii azal san olonlii negedeli ebjetel, axadyygel bylen bolon huu-xii ba nigta zagsaalit xaruul-

dyren zoxduulagdaza, teree-nei yndehi huuri deere yngeregdeba.

2. Jamar negen hunguullin oorkugoor hungalti kasiir-valxin tula jamarsj yndehi, tereselen Nacionaalsostinuudai Soveedta deputaauduudai hungaxa hungalti talar hunguullin oorkuguudaar, tereselen Centraalsna hunguullin komisida Konstituuuci ba hungalta tuxai dyrim xazallgahan tuxai gomodol ba mdyylgenyyd balgaagyl.

Deere xlegdehenel yndehi, Nacionaalsostinuudai Soveedai Mandaadna Komisiin doklaad centralna komisida registraacagdahn ba 1937 onoi dekaabriiin 15-nal 219 noomerol "Izveesti" gazetada toliqdoghon, Nacionaalsostinuudai Soveedai byxii d-pu-taaduudai tyleelgii zyb g-zolno. (Nerjeme aplodismeentnuud).

Azalshen arad tuxai bidenei auxaral oroldolgo xezees ba yd r byxende taiza baixii bidereli Leenin hurgahan, mynee nyker Staalini hurgaza balna (Nerjeme aplodismeent Bygde bosono. Deputaaduud eehedilgee yndehi xelenyyd deere nyker Staalini xyndede bajarai ygenyydil xenee).

Dekaabriiin 12-oi hungalta-dai komunistnuudai ba partijna bişenyyel bloog ilaa (Nerjeme aplodismeentnuud). Manai Soveed Sojuuzai byxii graazdanuud bolool komunistnuud ba partijna bişenyyel bloogol kandidaaduudai tylee duunuuiaa ygededes Leenin-Staalinal manai tyrel paartili politikil tylee duunuuada ygehe. (Nerjeme aplodismeentnuud). Dekaabriiin 12-to manai soveed praviltebstviin sesen politikiin ba bodomzotol xargiin rezyltaad bolno geese.

Soveed Sojuuzai byxii azal-sadai ene negedel bolbol komunistm ynder edjeitei xysed zoixildool. Ene bolbol manai aguu jixe Exe oronili byri xysel, byri xysen tyges bolgoxohoo gadana aradai, byxii daisanuudta, fasilstnuudta, interveentnyyde ba xorclogsdot byri hyretelei ajulanla bolno.

Harin urda tee jabuulagda-han SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta bolbol manai socialis gyrenei gaixamsg bajar ba ilaltanb bolno. Soveed Sojuuzai byxii azal-sadai ene negedel bolbol komunistm ynder edjeitei xysed zoixildool. Ene bolbol manai aguu jixe Exe oronili byri xysel, byri xysen tyges bolgoxohoo gadana aradai, byxii daisanuudta, fasilstnuudta, interveentnyyde ba xorclogsdot byri hyretelei ajulanla bolno.

Mandaadna Komisiin doklaad bolbol Verxoovno Soveedta hungaxa hungalti rezylytaaduudai zybli eseslen batal-handaa tusgaar surala udxasanartai bolno.

Mandaadna Komisiin vivod ba hanalli zyb deere medereze, Leeningraadal, Moskvaagai, Klijevai ba Tbilisiin depu-taaduudai gryypehee Mandaadna Komisiin doklaadaa Sojuuzai Soveedai togtooli projekti bolgon ilme duradxal oruulnab:

Mandaadna Komisiin sonoood, Sojuuzai Soveedai togtooxon:

1. Byxii tabanzuun zara jyhen hunguullin oorkuguudaar hungagdahan ba SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungalti Centraalsna hunguullin komisida registriirovlagdahan, Sojuuzai Soveedai deputaauduudai tyleelgii zyb deere mederhen, Mandaadna Komisiin doklaadi batalxa.

2. SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungalti Centraalsna hunguullin komisiin xydelmerili dyryhende tooloxo. (Nerjeme aplodismeentnuud).

Deputaad V. Ja. Siimočkinai ygehee

Nyxed deputaauduud, janva-riiin 12-oi yder bolbol manai aguu jixe olonacionaalsno ar-duudai yndeesre bajarai hain yder bolhon balna.

Manai oronoi byxii araduud geese tus martagdasagyl yder, hunguullin yyrnenenydete osoxodoo negen hanal bodo-loor—eehedilgee duunuudli socialis Exe oronilgo ynen xybyd basagadta ygehe (aplodismeentnuud).

Bide, nyxediyd, manai aguu jixe socialis revolyyicin ilat-ti xamagaalkin tula negen xybyd ygenyydil xenee.

Mandaadna Komisiin doklaadi sonosood baikadaa Konstituuuci xazallgahan ba Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta tuxai Dyrim xazallgal-ta tuxai neges medyylgiin baigaygil bide sonosoy xana-abdi. Enes xadaa Verxoov-

no Soveedal hungaltiin, Saa-lin Konstituuica ba Verxoovno So-veedta hungaxa hungalta-tuxai Dyremt xysed zoixildon yngeregdehi udrait bolno (Nerjeme aplodismeent "So-cialis Konstituuuci zoixilgoy nyker Staalini mandagi" genen abiaanuud elde nacionaalsna abiaanuud deere garna).

Manai hungalta bolbol egeel syleetei baldal so, egeel de mokratilis ysloovii yngeregdehi.

Manai Soveed Sojuuzai byxii graazdanuud bolool komunistnuud ba partijna bişenyyel bloogol kandidaaduudai tylee duunuuiaa ygededes Leenin-Staalinal manai tyrel paartili politikil tylee duunuuada ygehe. (Nerjeme aplodismeentnuud).

Dekaabriiin 12-oi yder manai aguu jixe araduud, Leenin-Staalinal paartida, manai aguu jixe voorde ba bagsa nyker Staalinda eehedilgee bidaadaa, Mandaadna Komisiin doklaad tuusaa ilmenyyd togtoomzo abxii duradranaa:

Mandaadna Komisiin doklaad sonosood Nacionaalsostinuudai Soveedal togtooxon:

1. Byxii hunguullin oorkuguudaar hungagdahan ba 574 hunguullin oorkuguudaara registraacagdahn, SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin Centraalsna hunguullin komisida registraacagdahn, Nacionaalsostinuudai Soveedai deputaauduudai zybeer ty-leegdehenili mederexe tuxal Mandaadna Komisiin doklaadi batalxa.

2. SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta bolbol manai socialis gyrenei gaixamsg bajar ba ilaltanb bolno. Soveed Sojuuzai byxii azal-sadai ene negedel bolbol komunistm ynder edjeitei xysed zoixildool. Ene bolbol manai aguu jixe araduud nigta zagsahl ba negen hanaltai bahlil byxii delkei gaixahan balna. So-

loxo (Aplodismeentnuud).

3. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

4. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

5. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

6. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

7. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

8. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

9. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

10. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

11. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

12. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

13. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

14. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

15. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

16. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

17. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

18. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

19. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

20. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

21. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

22. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

23. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

24. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

25. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

26. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

27. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

28. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

29. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

30. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

31. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

32. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

33. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

34. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

35. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

36. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

37. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

38. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

39. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

40. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

41. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

42. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

43. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

44. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

45. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

46. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

47. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

48. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

49. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

50. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

51. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

52. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

53. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

54. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

55. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

56. Sahaaraan xehen xalitanuudaa saha togtoodog.

57.